

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,
1838

GILBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂSOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 47

3 Iulie 1941

Anul 104

Acuma civilii să facă

de Ion Colan

Asemenea canonicului Moldovănuț, genunchii ni se pleacă azi, mânilor ni se împunehă pentru rugăciune și din adâncul inimilor noastre spunem:

„Mulțumescu-Ți, Ție, Doamne, că ne-ai învrednicit să ajungem și clipa asta”.

Pentru înfăptuirea sfintei noastre dreptăți, armatele române au trecut Prutul, în noaptea de 21-22 Iunie, alături de armatele germane a căror menire va fi, desigur, să pună capăt unui regim diametral opus concepției național-socialiste.

Sfârșitul acestei campanii nu poate fi decât unul: ceea ce ni s'a luat și am dat groaznic de comod, ne reluăm cu armele, cinstit și pe față.

Acum știm unde este armata țării.

Măne, fiecare din noi putem fi un număr în efectivul unui batalion. Până atunci — până ni se va face cinstea de a primi un glonț în frunte pentru desrobirea pământului românesc — noi, civilii, să ne considerăm rezerva mobilizată a neamului.

Până la 22 Iunie, vorbind despre regimurile încheiate, am criticat destul. Aveam tot dreptul s'o facem.

Ne-am revărsat revolta de ani, și în câteva luni am încercat cu toții să punem la stălpul înfierat, pe toți marii anonimi ai dezastrelor noastre. Anonimi în sensul că fiind prea mulți și prea „mari”, n'am avut îndemn să le catalogăm numele.

Azi, gata cu tot entuziasmul să plecăm fiecare la unitățile noastre, — am greșit: nu *gata, rugăm* să fim chemați — azi civilii trebuie să tacă; în locul lor are cine să vorbească.

În contabilitatea politică a unei țări la 22 Iunie au început socotelile pentru încheierea bilanțului.

De data aceasta nu mai avem teama că se va întruni consiliul de administrație al țării care, a doua zi, să publice contabilicește, neînchipuita pierdere.

Acum știm exact atât cât trebuie, ca să formăm, neamul întreg, o imensă armată.

Civilii să tacă; cluburile să tacă, strada să tacă, difuzoarele de svonuri să amuțescă.

Ascultați!

Pe câmpiile Basarabiei se aude tropot de copite, duduie de motoare, găfăitul soldatului în saltul spre Nistru.

În istoria unui neam nu se petrece de multe ori asta.

Clipele sunt prea mari ca să le scădem mărțea cu vorba noastră.

Tăceți, civili și pregătiți-vă pentru ziua marelui sărbători când iarăși vom fi cu toții una. Ca Petru al Rareșoaii dela Hârlău, vom spune: Mare am fost și am căzut, iară de mă voi întoarce, mai mare voi fi decât am fost....

Omagiu adânc

de Prof. I. Simionescu
Președintele Academiei Române

Mărturisesc sfiala cu care am apucat condeiul să scriu aceste rânduri.

Mult am stat la gând până am început. Nu m'am putut opri nici la o idee călăuzitoare, căci de îndată ce a răsărit vre-una, au dat năvală atâtea altele de au cuprins-o ca un vârtej de frunze, smulse de o furtună, din senin stărnită.

Insuși titlul gazetei seculare mi-a desfășurat într-o clipă pe dinainte filmul vremurilor de când ea a luat ființă și lungă vreme cât în paginile ei a fost însemnat sbuciumul neogoiat al unui neam întreg. Cele trecute se împletesc cu cele trăite în clipele de față, când sbornăitura aeroplanului face să se tulbure liniștea, aducând aminte de noua pagină ce se scrie cu sânge, pentru înlăturarea unei mari nedreptăți.

Ca nici unul altul, neamul nostru n'a cunoscut prea îndelung cer senin în viața sa de aproape două milenii. Mereu numai fulgere și trăsnete au căzut peste el, când într-o parte când în alta, când peste întreaga-i întindere, nici odată ajunsă să fie țărnică de graniți care să-l încingă în întregime la un loc. Chiar în ultimii douăzeci de ani, când visul atâtor generații de luptători fu în mare parte împlinit, curgeau lacrimi la mulți frați rămași sub stăpâniri străine. Imi sună și acum tănguitorile cuvinte ale bătrânului preot din Apșa-de-sus, când l-am vizitat puțină vreme după stabilirea păcii: „Dar pe noi cui ne lăsați, fraților?” Același oftat scos din adâncul inimii l-ai fi auzit, în liniștea amurgului și pe malul stâng al Nistrului ca și de pe cel drept al Dunării, dela Deta când cătai spre piscul izolat de deal de lângă Vârșet, de care se leagă numele lui Șaguna, ca și dela Ciheiu de lângă Oradea când vântul adia dinspre apus.

Clocotișul era mai puternic de o parte și alta a Carpaților. Liniștit pentru scurtă vreme, prinde a i se auzi din nou valtoarea, iar durerea înăbușită, mai mult în șoaptă scrisă în Gazeta Transilvaniei de la începutul apariției ei, o întâlnești, mai răspicat manifestată, și în paginile ei de azi, după un veac de viață.

Calvarul neamului nu s'a isprăvit; tragedia continuă.

Figurile eroicilor luptători de totdeauna, Barițiu și Bălcescu, Barnuțiu ori Kogălniceanu, apar vii înaintea noastră celor de azi, de după cortina de ceață a depărtării. Evocarea lor nu trebuie socotită ca o pioasă datorie numai, ci ca un îndemn spre încurajare în lupta de azi, aceeași ca și pe vremea lor.

Ei ne spun să stăm mereu de veghe. Liniștea nu s'a lăsat încă peste meleagurile românismului, mintea și sufletul fiecăruia trebuie îndreptate, în toate acțiunile, către aceeași țintă luminoasă: izbăvirea neamului care a suferit atâtea.

Nici o dată, ca în vremurile de grea cumpănă de acum, nu se cere mai sinceră unire, în gând și simțire, între toți Românii, ca într-o solidaritate neștirbită, să susținem cu toată căldura, lupta ce se duce, a cărei izbândă trebuie să însemne biruința finală și totală pentru toți, lecuirea definitivă a rănilor adânci ori unde s'au întâmplat.

„Gazeta Transilvaniei” în paginile căreia s'au înscris luptele duse în cursul veacului din viața ei s'a căpătat însemnătatea unui simbol. N'ar trebui să lipsească din casa oricărui cărturar român, ca un semn al rezistenței neamului, ca un îndemn la unirea salvatoare, ca o speranță îndrumătoare și încredere susținătoare în biruința românismului integral.

Voluntari de două ori

de I. Bozdog

Intensitatea simțământului patriotic descătușat crește din clipă în clipă, gesturile și faptele ce se succed într'un ritm caleidoscopic abia pot fi încrestate, iar sensul lor profund scapă multimilor, a căror atenție întreagă este ținută pe linia dintre Prut și Nistru și în 'sus până la Ceremuș, unde se înscrie cea mai glorioasă pagină a epopeii noastre naționale.

Mii de tineri și bătrâni — necombatanți — își oferă cu entuziasm și depun insistențe ca să fie admiși la ofranda vieții pe altarul Patriei.

Sunt suferințele acumulate ale generațiilor pe care botezul focului le-a înlănțuit și sudat într'o unitate de simțire zădarnic cerută și dorită în ultimul timp.

Ne-a înduioșat însă mai mult ca orice gestul patriotic al foștilor voluntari din Rusia de acum 24—25 ani.

Sunt „bătrânii” noștri, căpeteniile mișcării de galvanizare a puterii de rezistență și luptătorii care au electrizat prin gestul lor de atunci un neam întreg strămtorat în Triunghiul Morții.

Sunt căpeteniile Eșaloanelor: I și următoarele, care au sosit în Iași în zilele când perfidul aliat al României de atunci, Rusia bolșevică, părăsise locurile de luptă și lăsase descoperite diferitele secțoare ale întinsului front românesc.

Voluntarii — eroi fără nume — care, la Darnița și Kiev și până în străfundurile Siberiei, au anticipat prin patriotica lor clarviziune toate actele marii Uniri și au pecetluit cu sângele lor legământul sfânt pe toate teatrele de luptă din Moldova și Basarabia.

Voluntarii combatanți și misionari antibolșevici care au sfărâmat teroarea comunistă deslănțuită asupra Basarabiei, pe care cetele roșii au martirizat-o.

Sunt voluntarii care au susținut cea mai vie și rodnică propagandă

— Continuare în pagina 3-a —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

**Românii grăniceri din Banat și
Revoluția din Ungaria 1848-1849**

APĂRAREA TIMIȘOAREI

de Antoniu Marchescu

Din luna Aprilie până în Octombrie 1848, guvernul revoluționar din Buda a căutat sistematic să despoaie cetatea Timișorii de toate mijloacele ei de apărare. Puținul ce s'a putut salva pe căi lăaturalnice, căci pe față nu se putea opune rezistență curentului revoluționar, nu era suficient pentru nevoile ei. Garnizoana era foarte redusă, magaziiile goale, casierile fără bani, tunurile fără cai, iar populația din jur toată înarmată de oamenii lui Kossuth, care reușiseră să se instaleze în toate func-

țiunile publice. Tisa, Dunărea și Mureșul erau în mâinile lor. De aceea orice legătură cu Ardealul și cu Viena, era distrusă.

În aceste împrejurări, cu data de 10 Octombrie 1848, garnizoana cetății Timișorii, a luat atitudine ostilă guvernului revoluționar din Buda prin următoarea DECLARAȚIUNE.

Un edict din 8 I. c. despre care se afirmă a fi întocmit în numele regelui și al poporului de către Ludovic Kossuth, ca președinte, impune coman-

danților cetăților din Ungaria, Transilvania, Croația și Slavonia, obligațiunea ca

1. „în termen de 7 (șapte) zile „dela publicarea în Közlöny a acestei „dispoziții să arboreze neîntârziat tricolorul (drapelul maghiar) și

2. „în același termen să se exprime „în scris Comitetului de apărare a țării „fidelitatea lor către Ungaria și provinciile anexate, precum și voința lor de „a fi următorii ordinelor Comitetului „de apărare a țării. În caz de neurmărire, „respectivii se vor trata ca trădători de „țară și scoși de sub scutul legii, de- „clarați proșcriși.”

Garnizoana Timișorii în fața acestora se vede obligată a declara:

Manifestul Majestății Sale al împăratului și regelui constituțional, dat în Schönbrunn, la 3 I. c., căruia nu-i lipsește contrasemnătura unui ministru; a supus Ungaria și provinciile învecinate: Transilvania, Croația și Slavonia, legilor de războiu, după care în cetatea Timișorii, comandantul cetății, a declarat starea de asediu.

Basarabia

— originea numelui ei —

de Prof. N. Babole

„Istoria, după Biblie, a fost totdeauna cartea de căpetenie a popoarelor, pentru că fiecare stare, fiecare profesie ală în ea reguli de purtare, sfat la îndoielile sale, învățătură la neștiința sa, îndemn la slavă și la faptă bună“. Cu aceste cuvinte lapidare a caracterizat M. Kogălniceanu importanța Istoriei noastre naționale. Și azi, după un veac, sunt tot atât de actuale, tot atât de valabile, ca toate adevărurile eterne, considerațiunile asupra Istoriei ale marelui scriitor și bărbat de stat.

Nici când ca în vremurile acestea de supremă încordare a întregului neam, Biblia și Istoria, aceste cărți sfinte ale tuturor timpurilor, nu pot fi răsoite mai cu folos. Din ele vom putea desprinde îndreptar sigur al cărilor vieții noastre sbuciumate, din ele vom putea învăța mai ales să cunoaștem trecutul neamului nostru cu toate bucuriile și durerile lui.

Dar a cunoaște înseamnă a prețui. Pe cine-l prețuiești, îl iubești, iar iubindu-l vei fi oricând gata pentru el de suprema jertfă.

Azi e rândul Basarabiei... Glasul ei ne cheamă. Pe ea s'o cunoaștem, pe ea s'o iubim, pentru ea să ne jertfim.

Modestele rânduri din articolul de față, și cele ce vor urma în articolele viitoare, vor urmări acest scop: de a apropia cât mai mult de inimile noastre această provincie românească atât de puțin cunoscută de marele public, dar atât de năpăstuită de urgența vremurilor.

„Pusă în calea tuturor răutăților“, cum ne spune cronicarul, ea a fost coridorul, pe unde s'au scurs puhoaiile barbare din timpurile cele mai vechi. În stăpânirea ei au poposit popoarele turanice, asiatice atrase de faima civilizației europene.

În cursul celor o mie de ani de necontenite năvăliri, țara noastră a fost cunoscută sub numele de Sciția, Goția, Bulgaria, Cumania etc. după numele barbarilor care au stăpânit vremelnicele meleaguri. Cneji și voievozii noștri erau supuși acestora, plătindu-le tribut și servindu-le dijma obișnuită din holdele țarinelor și din belșugul oilor.

Pe la începutul veacului al XIII-lea Cumanii, ce stăpâneau plaiurile noastre, se treziră loviți de Tătari, care se revărsau din stepele Asiei cu o furie năpraznică asupra Europei îngrozite. Ei se năpăstuiră asupra Rușilor pe care îi supuseră, apoi asupra Cumanilor de prin locurile noastre. Aceștia nici nu așteptară atacul Tătarilor, ci refugiindu-se dinaintea lor, căutară scăpare pe pusta Ungariei. Dar Tătarii năvăliră și aici înfrângând într-o luptă cumplită încercarea de rezistență a Ungurilor.

Tătarii însă se retraseră, după un an, de bunăvoie, în stepele rusești, de unde vor continua să stăpânească, de pe cai, încă patru veacuri popoarele vecine.

Năvălirea Tătarilor, desființarea stăpânirii cumane la noi și slăbirea regatului ungar ce tinea să se reverse peste Carpați, dădură ocazie voievozilor noștri, mai întâi în Muntenia și apoi în Moldova, să iasă la iveală și să-și întemeieze principate independente.

Pe la începutul secolului al XIV-lea voievodatele din stânga și dreapta Oltului le găsim unite și neatârnat sub I. Basarab, după ce acesta dăduse lupte crâncene, dar victorioase, cu craii unguresc C. Robert, așezându-și scaunul statornic de domnie la Curtea de Argeș și întinzându-și stăpânirea asupra întregii Oltenii, iar spre răsărit și miazăzi până la Argeș și Dunăre.

Documentele latine contemporane numesc noul voievodat independent: „Transalpina“, adică țara de dincolo de munți sau în românește „Muntenia“ apoi „Terra Blaccorum“ sau „Valachorum“ adică „Țara Românească“. În documentele slavone se vorbește despre „Vlașcaia Zemlia“ adică „Țara Românească“ și „Basarabscaia Zemlia“ adică „Țara Basarabescă“, sau mai scurt „Basarabia“, după numele primului domnitor care i-a dobândit neatârnat.

Urmașii lui I. Basarab întinseră hotarele Basarabiei sau Țării Românești în spre „pârțile tătărești“ de dincolo de Siret și Prut, la Nord de Dunăre până spre limanul Nistrului. Astfel litoralul basarabean de azi se va numi și el Basarabia, cum era și natural, de vreme ce aparținea voievodatului muntean.

Dar litoralul acesta nu a aparținut multă vreme Basarabiei sau Țării Românești. Un alt voievodat românesc, descălecat de Bogdan în valea Moldovei, căuta ieșire la mare, pe care și-o putea găsi numai prin încorporarea litoralului basarabean la nord de Dunăre și de Marea Neagră.

Prin cucerirea moldovenească această regiune nu mai aparține Basarabilor, totuși continuă a fi numită, în deosebi de Turci, litoralul basarabean sau simplu „Basarabia“ în amintirea apartinerii ei de odinioară de țara Basarabilor.

Mai târziu numele Basarabia pentru „Țara Românească“ ieși cu totul din uz. Această numire se menținu însă pentru litoralul nord-dunărean. Când Rușii la anul 1812, răpiră ținutul dintre Prut și Nistru, din trupul Moldovei, întinseră numele de „Basarabia“ asupra întregului teritoriu dintre aceste două râuri.

DE CE TREBUE SĂ ÎNVINGEM?

de A. A. Mureșianu

Cine a pătruns mai adânc în tainele trecutului poporului românesc, implântat de cezarii Romei, aici la porțile Orientului, drept pavază și straie a celei mai puternice civilizații a lumii vechi, cine a văzut acest popor înfruntând în întinsul „Daciei“ sale și înfrățit cu codrii și câmpiile ei, toate valurile și puhoaiile oardelor năvălitoare dela răsărit și reîncepându-și apoi, după apariția vremurilor de liniște și libertate, opera lui civilizatoare, întrepută, cu atâta spor și cu atâta avânt — nu se mai poate îndoi că el mai are încă o mare misiune de împlinit.

Istoria ne dovedește că civilizația Europei a pornit dela miazăzi și că factorul hotărâtor al progresului ei și al luptelor dintre rase nu l-a format primitivitatea și numerozitatea popoarelor, ci în primul rând originea și calitățile lor sufletești. Și cine mai stă astăzi la îndoială asupra însușirilor alese ale poporului plămădit din răsădul celei mai vechi civilizații europene, a civilizației greco-romano-celto-tracice?

Căci cu toată pierderea vremelnice a formelor de strălucire exterioară a civilizației lor, Românii și-au păstrat totuși, în ciuda tuturor adversităților vremii, calitățile lor sufletești superioare care le făcea cu puțință să savârșească fapte și să dea dovada unor virtuți ce puneau în uimire o lume întreagă.

Acest fapt a fost recunoscut, în decursul timpurilor, nu numai de unul dintre cei mai învățați și luminați bărbați ai Europei. Excelentul umanist italian Antonio Bonfini, unul dintre corifeii acelei Renașteri italo-latine care a pus temelie Europei moderne, slăvea încă în veacul al 15-lea, faptele strălucite ale Corvinilor, răsăriți din mijlocul acelor „Valahi“ cari, deși „copleșiți de Barbari“ și-au păstrat totuși individualitatea lor romană și care i se păreau că „luptă nu atât pentru vieața lor, cât mai mult pentru păstrarea nevătămată a limbii lor“.

Martin Opitz, părintele poeziei germane, chemat de principele de origine româno-maghiară al Transilvaniei, Gavril Bethlen (1613—1629), ca profesor la colegiul din Alba Iulia, a rămas uimit de „nobleța“ și de vechimea și frumusețea obiceiurilor, a cântecelor și a jocurilor țaranilor români, pe care i-a cântat în versurile sale.

Francezul A. de Gérando, călătorind, în anii 40 ai veacului trecut, prin Transilvania, a fost surprins de „inteligenta“ și „spiritualitatea“ de „limba de tot romanică și italiană“, de „pitorescul“ și „eleganța“ costumului și de „gustul pentru artă“ al Românului din Transilvania, iar învățatul geograf german Wilhelm Hoffmann a fost, tot pe atunci, atât de încântat de însușirile rare ale poporului românesc, încât îl considera „vrednic de a ajunge cu timpul în fruntea civilizației spirituale a omenirii“.

Dar această extraordinară stăruință dealungul veacurilor a poporului românesc, considerată de unii drept un adevărat „miracol“ al istoriei, trebuie atribuită nu numai vâjșiei și superiorității sale spirituale arătate mai sus, ci, tot atât de mult, vitejiei și virtuților sale ostășești din trecut.

Nu ne vorbește și cea mai veche cronică a Ungariei de eroismul „Blahilor“ și al „ducelui“ (voevodului) lor Gelu din „Cetatea Someșului“, care și-a găsit moartea în lupta lui cu căpetenia Ungurilor, Tuhutum? Nu ne-a păstrat și cea mai veche cronică a Rusiei, dela începutul veacului al 12-lea, amintirea izbânzii „Volohilor“ asupra Slavilor și a luptelor lor cu Ungurii căutători de patrie nouă? Nu ne povestesc și celelalte anale și însemnări istorice de înfrângerile suferite de regii Ungariei, ori de câteori au trecut Carpații ca să supună pe „Valahi“?

Istoricul polon Stanislas Orichovius (Orzechowsky) ne spune în cartea 5-a a „Analelor Crăimii Poloniei“, că Românii care „prin firea, obiceiurile și limba lor nu se deosebesc mult de cultura Italiei, sunt oameni puternici și cu mari virtuți“ și că „nici nu mai există alt popor care pentru gloria războiului și prin vitejia sa să susțină lupta din imediată apropiere cu mai mulți dușmani“. Aceștia, continuă el, „atât sunt de viteji, încât au purtat războiul în același timp cu toți vecinii lor, ieșind învingători, Căci Ștefan (cel Mare) care a obținut pe timpul părinților noștri domnia în Dacia, într'un singur an a învins în mari bătălii, atât pe Baiazid (II) al Turcilor, cât și pe Matia al Ungariei și pe Ioan Albert al Poloniei, pricinuind mari dezaastre învingătorilor“.

Aceeași „destoinicie“ și „agerime“ ostășească de cel mai mare grad o constată la Moldovenii lui Petru Rareș și ambasadorul împăratului Ferdinand I, Gheorghe de Reicherstorf, iar căpitanul italian Giovanandrea Gromo ne spune tot atunci și despre Românii din Transilvania că „sunt de o vitejie mare înăscută și suportă orice osteneală: nu cunosc disciplină militară, dar nu se tem de niciun pericol“. Tot acest Gromo ne mai spune că pușini dintre ei sunt înarmați cu puști, „armele lor fiind săbiile, pavăzele după chip unguresc și ghioagele de lemn bătute cu cuie, pe care le întrebuițază cu multă furie împotriva vrăjmașului, apoi lăncile ferecate, lungi de 8—10 picioare“ etc. etc. Cu aceștia și nu numai cu Ungurii și Săcuii a secerat izbânzile sale și Iancu Huniade!

Că aceste virtuți străbune nu i-au părăsit pe Români nici în epoca de decădere militară din veacurile 17 și 18 ne-a dovedit-o anul 1848 și războiul independenței, ne-au dovedit-o faptele lor strălucite din războiul mondial.

Iată de ce nu trebuie să ne îndoim că urmașii vitejilor cari sub Basarab cel mare au zdrobit falnică oștire a Francezului de pe tronul Ungariei, Carol Robert; care sub steagurile marelui și împărătescului Mircea Voevod, „Domn al Vlahiei și peste munți și țările tătărești, herțeg al Amlășului și Făgărașului și al Banatului de Severin și stăpânitor peste amândoi ținuturile Dunării până la mare“, au învins cei dintâi în Europa pe Baiazid „Fulgerul“, care sub Corvini și Ștefan cel Mare au scăpat Creștinătatea de cutropirea turcească, care sub Petru Rareș și Mihai Viteazul au dus gloria spadei românești până la Tisa și care la Grivița și Plevna au spălat rușinea căzută asupra oștirii țarului nerecunoscător al tuturor Rușilor, făurind din nou neatârnată România, sunt acum urșiți să ducă la nouă izbânză vulturii neînvinși și să continue misiunea strămoșească a Romei nemuritoare. Binecuvântarea cerului și învingerea trebuie să fie deci de partea celor ce îndeplinesc, prin jertfa și sângele lor, această misiune sfântă înscrisă de sute și mii de ani în evanghelia menirii lor pe acest pământ!

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Ori ce reclamațiune cu privire la neprimirea «Gazetei Transilvaniei» de cei care și-au achitat abonamentul pe anul 1941, se va adresa la noua administrație, Bd. Regele Ferdinand Nr. 12 (Biblioteca «Astra»), deoarece noi înțelegem să expediem ziarul tuturor abonaților, chiar dacă abonamentul a fost încasat de fosta administrație.

VOLUNTARI DE DOUĂ ORI

Continuare din pag. 1-a.

pe Nistru și Prut și sub ocrotirea țarilor s'au ținut și Sfatul Național din Chișinău din 27 Martie 1918 și totala alipire a Basarabiei la Patria Mamă.

Aceiași voluntari, care, pe atunci expunându-și nu vieața lor, ci oferind și bunurile și viețile alor săi de sub stăpânire străină: au stropit cu sângele și suferințele lor câmpurile de onoare dela Oituz, Mărăști și Mărășești, iar la 1918 au intrat cu batalioanele lor cei dintâi în Ardeal, înaintând apoi până la Tisa.

Când s'a încins marea horă a bucuriei după 1918, s'au retras modești, anonimi și fericți că contribuția lor patriotică a rodit.

La mesele de belșug și recompense nu s'au îmbulzit! S'au mulțumit cu poezia lor frumoasă și au păstrat cu viaviu și gelozie românească, cartea neagră dela Darnița în filele căreia au

fost încreștați și nevrednicii care s'au lepădat în ceasul încercărilor sau n'au avut curajul de a urca scările jertfelor, și au lăcrimat când vreunul din acești nevrednici, dând din coate, se zbătea pentru recompense naționale. Au rămas censorii muți ai actelor patriotice, dar durere părea lor nu s'a cerut în judecarea oamenilor.

Astăzi a bătut iarăși ceasul lor slăvit. Cu trupul trudit dar încă vâjșos, cu mădularele anchilozate, dar cu aceeași inimă de vulturii ageri, cu focul privirilor oțelite de glasul chemării ei răspund: *Prezent*

Gestul lor este scutul idealului pe care l-au făurit și pentru care au luptat și în tinerețe: *desrobirea întregului pământ românesc și reîntregirea moșiei strămoșești!*

Subt steagurile tricolorului, întineriți ei dovedesc încă odată: *„Că rușii sunt ca din tare stâncă, Românii ori și unde cresc!“*

CRONICA RAZBOIULUI

Situația pe frontul împotriva bolșevismului comunist. — Acțiuni joshnice folosite de armatele sovietice. — Defecțiuni în armata bolșevică. — În drum spre Moscova. — Situația pe alte fronturi de luptă

Un an de îndurare și de sfârtecare a hotarelor a fost deajuns pentru neamul nostru să se regăsească iarăși strâns unit, suflet lângă suflet, conștiință lângă conștiință. A fost un an de grea încercare. Și nici odată parcă învățăturile Sfintei noastre biserici n'au fost mai mult înțelese ca acum. „Dumnezeu pe cine iubește. îl și ceartă”. Deabia acum ne dăm seama de acest adevăr, care a răzbătut de-a-lungul vremurilor până la noi și va trăi peste noi...

Da, am fost încercați și din această crudă încercare credința în dreptatea cerească a fost singurul balsam.

... Și iată, negura abătută asupra destinului noastre a fost împrăștiată de razele puternice ale focarului de lumină și căldură, care întocmai ca un lucefar luminos deschide drum liber pentru o viață nouă sub cerul unei Români libere și respectate. Din căldura și entuziasmul românesc se va naște adevărata virtute strămoșească: vitejia, singura cheazășie de totdeauna pentru izbânda finală și completă.

Situația pe frontul împotriva barbarismului

Lumea de pretutindeni, dar mai ales cea românească, era nerăbdătoare să cunoască mersul războiului împotriva barbarismului sovietic. Dorința a fost satisfăcută numai atunci când mersul operațiilor nu mai putea fi stânjenit prin desvăluirea secretelor militare. Din ultimile comunicate se desprinde un lung șir de fapte de arme, pe care le vom trece în revistă fără nici o calificare căci măreția lor ne dispensează de-a face aceasta.

Cifrele pe care le vom da sunt atât de mari, înaintarea atât de fulgerătoare, loviturile date adversarului dela răsărit atât de grele, încât totul vorbește dela sine și impune o singură concluzie: *drumul spre victorie se croște tot mai larg în fața celor două armate, germană și română, care merg în marș biruitoare spre ținta finală.* Dela început se impune să recunoaștem că formidabilul instrument de luptă german, la care se adaugă o vastă experiență războinică, precum și precizia și minuțiozitatea pregătirii planurilor ofensive, a urmărit obiectul principal al distrugerii forțelor operative ale dușmanului. Odată acest obiectiv atins, tot edificii sovietic — politic și militar — se năruie.

Pentru a ne da seama de importanța victoriilor din răsărit, trebuie remarcat faptul că armata comunistă este socotită din punct de vedere numeric printre cele mai mari ale lumii, iar pregătirea ei tehnică a început cu mulți ani în urmă. Potențialul industriei sovietice de războiu este important, mai cu seamă dacă se are în vedere faptul că toată industria grea sovietică este pregătită pentru a produce armament. De asemeni fortificațiile au fost executate nu după normele vechi, ci după experiențele din Vest, unde cazematele au fost supuse tirului de bombardament în picaj. Facem aceste observații, pentru a se ști că atacul armatelor aliate împotriva armatei sovietice s'a produs asupra unui adversar care reprezintă un important instrument de războiu. Mai mult încă, în momentul când s'a produs atacul, armatele sovietice erau într'un dispozitiv de ofensivă, care înseamnă pregătire tactică și tehnică cu elemente de șoc bine instruite, iar armamentul întrebuințat a fost din cel mai bun.

Iată pentru ce armata creștină a izbutit să dea istoriei militare cea mai mare faptă de arme și să înregistreze cele mai formidabile rezultate.

Comunicatul german arată că în primele zile de luptă au fost nimicite

4107 avioane, 600 de tunuri, 2233 de care de asalt distruse sau capturate, zeci de mii de prizonieri, două armate sovietice încercuite, fortărețe cucerite într'o zi de asalt, înaintări de sute de kilometri. Toate aceste cifre dovedesc caracterul gigantic al războiului și formidabila putere de izbire a armatelor germano-române. Cifrele cresc pe zi ce trece. Judecate ca cifre absolute sau numai ca cifre relative, în raport cu imensitatea efectivelor angajate, ele sunt deopotrivă de impresionante, iar rezultatele obținute sunt cu atât mai concludente, cu cât inamicul a opus o rezistență din cele mai dârze, rezistență care n'a putut opri înaintarea și deci n'a stânjenit cătuși de puțin desfășurarea planurilor de operațiuni ale armatelor aliate.

Pentru asemenea rezultate nu există decât o denumire: *victoria.*

Această victorie care este în plin marș, va fi rodnică pentru întreaga Europă a ordinii naționale, ca și pentru țara noastră și primul nostru gând, după cunoașterea rezultatelor de până acum, trebuie să fie un gând de recunoștință pentru toți aceia care le-au asigurat cu jertfa vieții lor.

Steag alb al supunerii și totuși foc nimicitor

Formidabilele succese obținute de armata germană au fost dobândite împotriva unui inamic care nu s'a dat înapoi dela nici o acțiune joshnică.

În lupta de care blindate, care s'a dat în fața orașului Grodno, pentru a nu da decât un exemplu, adesea s'a întâmplat ca echipagiile carelor blindate să arboreze drapelul alb, semn al supunerii și al păcii. Dacă soldații germani se apropiau de care, sau dacă artileria încetau focul și ieșeau din interiorul carelor germane, ei cădeau victime ale soldaților bolșevici, care imediat lăseau jos steagul alb și deschideau un foc violent împotriva soldaților germani.

Fapte asemănătoare s'au petrecut și cu ocazia atacurilor date contra micilor fortificații. Și în aceste împrejurări soldații sovietici înălțau steagul alb, iar apoi trăgeau asupra soldaților germani din trupele de geniu.

Intr'o localitate, menționată în comunicatul sovietic drept exemplu de rezistență eroică, soldații sovietici, înainte de a se retrage, au înarmat femeile și copiii, dându-le ordin să tragă asupra infanteriei germane care înainta, pentru a acoperi în felul acesta retragerea trupelor sovietice.

Defecțiuni în armata bolșevică

Din ultimile știri rezultă că în rândurile conducerii militare sovietice domnește o desorientare de cea mai mare proporție. În ceea ce privește trupele rusești, se declară la Berlin că ele au luptat până acum foarte dur și abil, însă neloial. Trupele se aflau sub conducerea unor comuniști, induși în eroare prin propaganda din cei 24 de ani de regim comunist. În rândurile armatei sovietice s'au constatat mari deosebiri în ceea ce privește calitatea ei. Astfel, în regiunea Lwow au fost găsite trupe de elită, în timp ce armatele din statele baltice nu merită acest nume. Din acest fapt se trage concluzia că trupele sovietice din regiunea Lwow n'au avut o misiune defensivă, ci una ofensivă, urmând a executa un atac spre Sud-Vest. Armatele germane însă le-au luat-o înainte. În partea de Nord a frontului descompunerea interioară s'a produs chiar în ultimile zile. Cu toate că descompunerea a fost înăbușită de bolșevici, prin acte de teroare de o sălbăti-

cie neîntălnită încă, totuși ea continuă să se întindă tot mai mult și tot mai repede.

În drum spre Moscova

Din punct de vedere militar, principalul atac german a fost acela din regiunea Minsk. Zilele ce vor urma vor arăta dacă ținta directă a operațiilor germane este spre Moscova, sau poate în timp ce aceste rânduri sunt sub tipar armatele germane să fi pornit în marș pe autostrada ce duce spre capitala Rusiei. De altfel, ceea ce ne îndreptățește să credem în acest marș, în desfășurare, este faptul că în regiunea de unde pornește autostrada se găsesc trupe numeroase germane și armament gata de a urmări în retragerea lor pe trupele sovietice.

Situația pe celelalte fronturi

În Siria luptele se dau tot în regiunea Palmyr și Abu-Kemal. În Mediterana sunt continuate atacurile aviației asupra Maltei și porturilor din Răsărit. Un atac violent asupra Alexandriei a răpit calea de aprovizionare terestră cea mai importantă, ce duce dela centrele britanice de aprovizionare dela gurile Nilului și dela Alexandria spre trupele britanice de lângă Tobruk și Sollum. În Vest, aviația britanică a efectuat bombardamente nocturne deasupra teritoriului german, distrugând câteva spitale și locuințe particulare.

Mardare Mateescu

Informațiuni

Instalarea noului protopop Unit din Brașov

Duminecă, 29 Iunie la orele 10 și jumătate s'a făcut instalarea noului paroh protopop Unit al Brașovului — Prea onorabilului Domn *Aurel Ghilea* refugiat, fost protopop al Zălaului.

La ceremonia instalării au participat reprezentantul Bisericii Ortodoxe și ai autorităților militare și civile.

Noul protopop urmează Reverendissimului *Nicolae Hodărnău*, canonic onorar, care a păstorit aici 20 ani cu vrednicie.

Delegatul Mitropoliei din Blaj a fost Reverendissimul Domn *Gheorghe Dănilă*, canonic mitropolitan.

Elevii Liceului Comercial la munca obștească

În conformitate cu ordinul Ministerului Culturii Naționale elevii liceului comercial îndeplinesc o frumoasă muncă de folos obștesc în comunele din apropiere. Sâmbătă și Luni au fost în Stupini, iar zilele următoare în alte comune sub conducerea d-lor profesori *A. Goia* și *M. Vătavu* și a d-lor ingineri agronom: *I. Bărbier* și *R. Verzea*.

500 Iudeo-Comuniști executați la Iași

Avioane Sovietice au lansat cu parașuta în dosul frontului Româno-German dela Prut un număr de spioni, cu scopul de a intra în legătură cu agenții lor din România și în colaborare cu ei să-și pună în aplicare planurile de subminare ale centrelor industriale. Ei au fost prinși și anihilați.

Pe de altă parte Iudeo-Comuniștii din Iași au tras cu armele din geamuri asupra trupelor Române și Germane care treceau spre front.

Un număr de 500 vinovați au fost imediat executați.

Autoritățile atrag atențiunea asupra gravelor consecințe pe care le vor trage toți cei ce se vor face vinovați de astfel de fapte. Ei vor fi executați pe loc împreună cu aceia, care deși au avut cunoștință nu i-au divulgat.

Aceeași soartă o vor avea și familiile vinovaților.

Primăria Municipiului Brașov, da următoarele îndemnuri în ceea ce privește aprovizionarea cu apă pentru cazurile de bombardament:

În caz de sistare accidentală a alimentării cu apă potabilă din conductele publice, populația se va aproviziona cu apă (strictul necesar) din fântânile și izvoarele particulare amenajate cum urmează:

Sectorul Schei. Baia Eforiei și izvoarele Puțul lui Bărbier din Valea Oului, Rezervorul de apă Scheiu, izvorul Sf. Treime str. Înălțatori, etc.

Sectorul Cetate. Hotel Coroana, Rezervorul de sub Tâmpa și Fântânile din cartierul Curmătura.

Sectorul Blumăna. Uzina Electrică, Fabrica I.A.R., Metrom, Astra, Schiell, izvorul Spitalului Militar și cișmelele din cartierul Fabricii de Ciment și Valea Răcădăului.

Sectorul Brașovul Vechiu. Fântânile fabricelor Stolwerck, str. Lungă și Abatorul Municipiului.

Orice defecte survenite în urma bombardamentului se vor anunța personal la Uzina de apă str. Regina Maria 64, sau telefonic la Nr. 2118 pentru a se lua imediat măsurile de rigoare.

Se aduce la cunoștința generală Decretul Lege Nr. 587 pentru aplicarea pedepsei cu moartea unor infracțiuni săvârșite pe timpul bombardamentelor de aviație:

Art. 1.— Se pedepsește cu moartea, în timp de mobilizare ori stare de războiu, tâlhăria, furtul, incendiul, violarea domiciliului, înlesnirea evadării și evadarea arestaților, săvârșite sau încercate pe timpul alarmelor aeriene sau în timpul atacului aerian,

Cu aceeași pedeapsă se pedepesc și furturile săvârșite sau încercate, în clădirile ce au fost evacuate de locatarii lor din cauza atacurilor aeriene.

Art. 2.— Judecarea crimelor prevăzute de această lege este de competența instanțelor militare.

Ministerul public va investi direct instanța de judecată.

Toți premilitarii școlari și universitari ce se găsesc cu domiciliul pe raza Municipiului Brașov, sunt datori a se prezenta la subinspectoratul P. P. Municipal Brașov, — cu sediul pe Promenada de sub Tâmpa, spre a li se da ordine pentru munca obștească.

Premilitarii care doresc să se înscrie, ca pe timpul verii să urmeze școala de planoare, se vor prezenta la subinspectoratul P. P. Municipal Brașov, — Poligonul de Tragere pe Promenada de sub Tâmpa, — pentru înscriere.

Școala are o durată de 45 zile și premilitarii sunt scutiți de concentrarea de muncă.

În școala inferioară de agricultură din Turda se primesc 40 de elevi în clasa I. și câte 10 în clasa II-a și a III-a pentru anul școlar 1941—42.

Pentru clasa I-a elevii trebuie să fie absolvenți ai cursului primar complet, având etatea de 15 ani, iar pentru clasa II-a și a III-a se primesc elevi prin transferare dela alte școli similare.

Elevii sunt bursieri și solvenți. Taxa de solvență e de 3000 lei anual. Sunt vacante:

10 burse oferite de Federația cooperativă „Zorile” din Turda.

30 burse oferite de școală, sau alte instituțiuni: camere agricole, județe sau comune, care ar dori să ajute la formarea de plugari luminați.

Durata cursurilor este de 4 ani. Înscrierile se fac până la 20 Septembrie a. c.

Doritorii pot cere prospecte dela școală.

Direcțiunea

Redactor responsabil

Ion Bozdog